

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 17/6741-10
Saksbehandler: Rolf Hansen
Dato: 31.05.2017

BIDRAG TIL HØRING – ENDRINGER I KART- OG PLANFORSKRIFTEN

Generelt

Helsedirektoratet viser til høringsnotatet jf. Prop 149 L (2015-16) om formålet med og rammene for de foreslåtte endringer i kart- og planforskriften. Generelt er vi opptatt av at bestemmelsene i kart- og planforskriften tydelig bør legge opp til forsvarlig ivaretagelse av hensynet til folkehelsen.

Av Prop 149 side 29 fremgår at «(f)lere høringsinstanser er bekymret for at behandlingen av planinitiativet og forslaget om en mer forpliktende dialog mellom forslagsstiller og kommunen i oppstartsfasen kan svekke effekten av medvirkning fra fagmyndigheter, naboer, allmennheten o.a. senere i prosessen. Departementet er også opptatt av denne problemstillingen og ser faren ved at en større grad av tidlig involvering og forhåndsvurdering kan øke risikoen for at resten av prosessen blir en skinnprosess.

Det er kommunestyret som er øverste planmyndighet og som fatter det endelige planvedtaket, og det må skje på en måte som ikke kan rukke ved kommunestyrets integritet og vedtakets legitimitet. Det er følgelig ikke et siktemål med forslaget å innsnevre reguleringsmyndighetenes handlingsrom i slutfasen av planbehandlingen. Det er derfor viktig at kommunen er ryddig i sin håndtering av planinitiativet slik at det ikke kan stilles spørsmål om bindinger i ettertid. De signaler som kommer fra kommunen i oppstartsfasen, skal som nevnt kun ha en rådgivende karakter.- Forvaltningens adgang til å binde opp sin myndighetsutøvelse gjennom forhåndstilsagn er etter gjeldende rett begrenset. .. Departementet legger derfor til grunn at det heller ikke gjelder en fullmakt til helt eller delvis å binde kommunens videre saksbehandling og senere vedtak i oppstartsmøtet i plansaker. ...»

Vi støtter denne uttalelsen fra departementet. Det er meget viktig at alle relevante sektorer i kommunen involveres i tidlig fase og får nødvendig og tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere planinitiativ. Jf. bl.a. prinsippet om helse i alle sektorer. Det vil være stort behov for tverrfaglig samarbeid og kompetanse i kommunen. Vi viser til Prop 149 side 29-30.¹ Betydningen av befolkningens medvirkning og deltakelse i planprosesser og oppfølgingen av dem bør understrekes. Forslagsstilleren må i nødvendig grad gjøres kjent med at nasjonale mål for bl.a. folkehelse vil inngå i grunnlaget for vurdering av planinitiativet. Her viser vi til pbl § 12-8 første ledd om plikt til varsling av berørte offentlige organer og andre interesserte når planarbeidet igangsettes, og til utkast til ny § III Krav til referat fra

¹ Kommunen vil kunne trenge råd fra andre kommuner, fylkeskommunen m.fl. Se folkehelseoven § 24 annet ledd om Helsedirektoratets råd og veiledning om strategier og tiltak i folkehelsearbeidet.

oppstartmøte, nest siste ledd.² Dette handler bl.a. om demokratiske planprosesser, forsvarlig saksbehandling, forutsigbarhet og effektivitet, forholdsmessighet, faren for myndighetsmisbruk mv. At planinitiativ kan komme i konflikt med folkehelsehensyn, er ingen teoretisk eller fjerntliggende problemstilling. Mer eller mindre kortsiktige profittensyn i forbindelse med utbygging kan komme til å overskygge hensynet til gode, sunne og trivelige lokalmiljøer som er så viktig for folkehelsen. Disse våre kommentarer vil også ha relevans når det gjelder spørsmål om behandling av plan- og byggesak parallelt, jf. pbl § 12-15.

Forslagene til forskriftsbestemmelser

Disposisjonen av referatet fra oppstartsmøtet, og av bestemmelsen om referatet i utkastet § III, bør gjenspeile det som over i denne høringsuttalelsen er anført om viktigheten av demokrati og medvirkning i forbindelse med planinitiativ som omhandlet. Bestemmelsen om at referatet skal nevne viktige planfaglige temaer som skal vurderes i planprosessen mv,³ kunne ut fra dette gis en mer sentral plassering enn i paragrafens nest siste ledd. Referatets opplysninger om tema drøftet i møtet (nåværende annet ledd) bør forholde seg til den nevnte rammen i nest siste ledd. Den overordnede fremdriftsplan for oppfølging av planinitiativet (tredje ledd) vil bestemmes dels av rammene ifølge nest siste ledd jf. gjenstående oppgaver (annet ledd), dels av tidspunktet planinitiativet fremsettes på i forhold til kommunens plansyklus. Noen planinitiativ kan eventuelt behandles i senere planprosess hvis de kommer for sent i en pågående. Som regel vil det være hensiktsmessig å finne ut hva som skal gjøres, før man angir fremdriftsplanen. - Det står ikke at utkast til referat skal sendes forslagsstiller til uttalelse, men dette bør i nødvendig grad følge av ulovfestede regler om forsvarlig saksbehandling.

Utkastets § III fjerde ledd («*Kommunen skal ikke pålegge mer dokumentasjon enn nødvendig for å fatte et forsvarlig planvedtak*») kunne vurderes erstattet av et mer generelt krav, i en egen paragraf, om at kommunen må sørge for nødvendig faglig kompetanse for formålet. Jf. ellers forholdsmessighetsprinsippet og sammenhengen med nødvendighetskriteriet etter forskriftsutkastet § I, («*Planinitiativet skal ... i nødvendig utstrekning redegjøre for ...*»). Det kan være hensiktsmessig å samordne konsekvensutredning av en større del av et planforslag der et privat planforslag inngår. Dette bør i så fall kunne tas opp i oppstartmøtet, jf. ev. utgiftsdeling mv.

Man bør vurdere å utarbeide en supplerende veiledning der regelverksendringene omtales.

Vennlig hilsen

Linda Granlund e.f.
direktør

Jakob Linhave
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

² Se også høringsnotatet side 4: «*Referatet bør redegjøre for de forutsetninger som forslagsstiller og planmyndigheten er blitt enige om skal gjelde for det videre planarbeidet, herunder foreleggelse for andre fagmyndigheter, medvirkning og utredninger som skal følge planforslaget .., forholdet til eksisterende planer ..*»

³ Ordet «planprosessen» kan her forstås i vid eller snevrere forstand.

